

Číslo: 3091/2021-2022

SPRÁVA

o výsledkoch školskej inšpekcie

vykonanej v dňoch od 03. 05. 2022 do 04. 05. 2022

Názov kontrolovaného subjektu	
Základná škola , Školská 14, Bošany	
Zriaďovateľ	Obec Bošany

Vedúci zamestnanci kontrolovaného subjektu:

RNDr. Jana Kontúrová, riaditeľka školy

Mgr. Katarína Schneidgenová, zástupkyňa riaditeľky školy

V súlade s poverením na **tematickú** inšpekciu č. 3091/2021-2022 zo dňa 27. 04. 2022 **inšpekciu vykonali:**

Mgr. Eva Šedivá, školská inšpektorka, ŠIC Trenčín .....

Mgr. Pavlína Vakošová, školská inšpektorka, ŠIC Trenčín .....

1 PREDMET ŠKOLSKEJ INŠPEKČIE

Práca pedagogického asistenta (PA) so žiakmi so zdravotným znevýhodnením (ZZ)

1.1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE

Kontrolovaným subjektom bola základná škola (ZŠ) s vyučovacím jazykom slovenským. V školskom roku 2021/2022 školu navštevovalo spolu 430 žiakov, z nich sa na 1. stupni v 9 triedach vzdelávalo 199 žiakov a v 11 triedach 2. stupňa 231 žiakov. Proces výchovy a vzdelávania zabezpečovalo 29 učiteľov, 7 PA a 5 vychovávateľov školského klubu detí z toho 2 na čiastočný úväzok. Riaditeľka školy, zástupkyňa školy, školská psychologička a 7 PA pre žiakov so ZZ v škole pracovali ako inkluzívny tím. Z normatívnych finančných prostriedkov v zmysle úväzkov boli financovaní na plný (100 %) úväzok 3-ti PA, jeden na 74 % a traja na 49 %. Európske štrukturálne a investičné fondy neboli využité pri financovaní PA. V rozhovore riaditeľka školy uviedla, že počet PA pracujúcich so žiakmi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ŠVVP) je nepostačujúci, aby boli zabezpečené optimálne podmienky výchovy a vzdelávania. Na základe odporúčaní zariadení poradenstva a prevencie¹ riaditeľka žiadala finančné prostriedky na osobné náklady pre 9,5 PA.

¹ CPPPaP, Bakalárska 2, Prievidza; ČŠPP pri Spojenej škole internátnej Úzka 2, Prievidza;

Formou školskej integrácie sa na 1. stupni ZŠ vzdelávalo 11 žiakov so ZZ, z nich so 5 pracovali PA podľa odporúčaní poradenských zariadení. V *prvom ročníku* pracoval PA s jedným žiakom s narušenou komunikačnou schopnosťou (NKS), *druhom ročníku* pomáhal PA pri prekonávaní bariér žiakovi s vývinovými poruchami učenia (VPU), v *treťom ročníku* 1 žiakovi s NKS a 1 žiakovi s poruchami aktivity a pozornosti (PAP), vo *štvrtom ročníku* 1 žiakovi s PAP.

Na 2. stupni ZŠ sa vzdelávalo 21 začlenených žiakov so ZZ, PA pracovali na vyučovacej hodine s 8 z nich. V *piatom ročníku* poskytoval PA podporu 1 žiakovi s VPU, v *šiestom ročníku* 1 žiakovi s VPU a 1 žiakovi PAP, v *siedmom ročníku* 1 žiakovi s VPU, v *ôsmom ročníku* s 4 žiakmi, z toho 1 s VPU, 1 s poruchami správania (PS) a 2 žiaci s NKS, v *deviatom ročníku* nepracoval PA s žiadnym žiakom.

1.2 ZISTENIA A ICH HODNOTENIE

Zistenia z analýzy dokumentácie

V škole mali vypracovaný *Inkluzívny plán školy*, ktorý obsahoval informácie o zameraní jej aktivít v priebehu prezenčnej i dištančnej formy vzdelávania. V kontrolovanom subjekte pracovali metodické orgány - metodické združenie (MZ) a predmetové komisie (PK), ktoré sa zaoberali výchovnými a vzdelávacími problémami žiakov so ŠVVP. PA boli podľa predložených zápisníc ich platnými členmi. Súčasťou pracovnej zmluvy PA bola aj ich náplň práce, ktorá obsahovala popis činností vyplývajúcich z ich pracovnej pozície. PA priamo pracovali so žiakmi so ŠVVP, uľahčovali ich adaptáciu na školské prostredie, poskytovali pomoc pri prekonávaní bariér, zúčastňovali sa aj na mimovyučovacích aktivitách (výlety, exkurzie, záujmová činnosť) a preukázateľne spolupracovali s rodinou žiakov so ZZ. PA vyhotovovali písomné správy o svojej činnosti, viedli záznamy o konzultáciách so žiakmi a vypracovávali ich hodnotenie za klasifikačné obdobie. Zistenia z analýzy predloženej dokumentácie, riadených rozhovorov a z hospitácií potvrdili, že o svojich kompetenciách a úlohách pri práci so žiakmi so ZZ boli PA informovaní v potrebnej miere a svoju činnosť vykonávali v zhode s určenou náplňou práce.

V zmysle odporúčaní zariadení poradenstva a prevencie v aktuálnom školskom roku z 31 žiakov so ZZ potrebovalo 13 žiakov so ZZ pomoc 7 PA. Títo pracovali s konkrétnym 1 až 4-mi začlenenými žiakmi v triede podľa riaditeľky školy určeného rozvrhu vyučovacích hodín. Poradenské zariadenia vo svojich odporúčaníach uviedli, že 100 % prítomnosť stabilného PA bola nevyhnutná pre 9 žiakov s ZZ a ostatní 4 mali prideleného PA v rozmedzí od 50-60 %.

Predložená dokumentácia integrovaných žiakov so ZZ bola kompletná, bola vedená v súlade s príslušnými právnymi predpismi. Súčasťou návrhov na vzdelávanie žiaka so ŠVVP boli písomné žiadosti zákonných zástupcov o zmenu formy vzdelávania, ich informované súhlasy, správy z diagnostických psychologických a špeciálnopedagogických vyšetrení a aktuálne individuálne výchovno-vzdelávacie programy (IVP). Predložené IVP žiakov so ZZ obsahovali upravené podmienky, obsah, formy, metódy a prístupy vo výchove a vzdelávaní konkrétneho integrovaného žiaka, informovali o miere poskytovanej odbornej pomoci (intervencie školského špeciálneho pedagóga a logopéda), zabezpečení personálnej podpory (PA) a materiálnych podmienkach a pomôckach (kompenzačné, špeciálne učebné pomôcky). Všetky predložené IVP boli vypracované v súlade s odporúčaniami uvedenými v diagnostických správach. Zákonní zástupcovia žiakov a všetci vyučujúci boli s ich obsahom preukázateľne oboznámení, čo potvrdili svojim podpisom. Hospitáciami na vyučovacích hodinách sa zistilo, že učitelia v jednotlivých ročníkoch odporúčania zariadení poradenstva a prevencie vo vyučovacom procese akceptovali.

Zistenia z riadeného rozhovoru s PA

V riadenom rozhovore všetky PA uviedli, že boli v škole vnímané ako rovnocenné členky pedagogického zboru (100 %), uviedli, že na zasadnutiach pedagogických rád a pracovných poradách sa zúčastňovali, kde poskytovali spätnú väzbu k výchovno-vzdelávacím výsledkom žiakov so ZZ a vyučujúci ich návrhy a spätnú väzbu akceptovali (100 %), na metodických združeniach 83,3 % a predmetových komisiách sa zúčastňovali 100 % PA. Všetky PA uviedli, že úzko spolupracovali so školskou psychologičkou, ktorá ich metodicky ochotne usmerňovala. Oboznámila ich so špecifickými potrebami jednotlivých integrovaných žiakov a väčšina PA (77 %) potvrdila, že informovala ich aj o každom výchovno-vzdelávacom probléme žiakov aj o používaní špeciálnych didaktických a kompenzačných pomôcok. Všetci boli informovaní o IVP žiaka, túto skutočnosť potvrdilo 100 % PA. Väčšina PA v rozhovore konštatovala, že sa svojou činnosťou podieľa na prekonávaní najmä informačných (66,7 %), sociálnych (88,7 %) a jazykových (100 %) bariér žiakov so ZZ v školskom prostredí. Všetky PA (100 %) spĺňali kvalifikačné predpoklady, odbornú špeciálno-pedagogickú spôsobilosť mala len časť z nich (33,3 %). Všetky PA (100 %) uviedli, že sa v problematike žiakov so ZZ priebežne vzdeláva. Najčastejšie uvádzanou formou bolo vzdelávanie (77 %) a prednáška (66 %), odborné semináre boli zastúpené menej často (33 %). Priestor na vzdelávanie PA podľa ich vyjadrenia ponúka najmä ŠPÚ (16,7 %), škola (83,5 %) a CPPP a P (100 %).

Priestor na rozvíjanie osvojených a získavanie nových profesijných kompetencií využili na absolvovanie rôznych webinárov², kurzov a interných školení³. V aktuálnom školskom roku sa niektorí z nich prihlásili na inovačné⁴ a aktualizáčn⁵ vzdelávanie, čo dokumentoval predložený *Plán profesijného rozvoja*.

Zistenia z priameho pozorovania v triede pri práci PA so žiakmi so ZZ

Činnosť PA so žiakmi so ZZ počas výchovno-vzdelávacieho procesu bola sledovaná prostredníctvom **11 hospitácií** na vyučovacích hodinách bežných tried. Koordinácia činnosti PA s učiteľmi bola v triedach monitorovaná na **5 vyučovacích hodinách primárneho vzdelávania vo vyučovacích predmetoch slovenský jazyk a literatúra, matematika** a na **6 vyučovacích hodinách nižšieho stredného vzdelávania vo vyučovacích predmetoch slovenský jazyk a literatúra, anglický jazyk, nemecký jazyk, fyzika a geografia**.

Na všetkých sledovaných vyučovacích hodinách PA podporovali výchovno-vzdelávaciu činnosť konkrétneho žiaka alebo skupinky žiakov so ZZ. Najmä na primárnom stupni vzdelávania práca PA nespočívala iba v spolupráci so žiakom/žiakmi so ZZ, ale i s intaktnými žiakmi v triede (pri opakovaní a upevňovaní prebratého učiva, rozcvičkách zameraných na správnu výslovnosť a artikuláciu, výraznom spoločnom prednese básne ...). Z monitorovania práce PA počas vyučovacích hodín bolo viditeľné, že uplatňovali pri žiakoch svoje kompetencie a uvedomovali si svoje postavenie v triede. Všetky PA rešpektovali rozhodnutia učiteľov, v niektorých fázach vyučovacích hodín sa riadili ich inštrukciami, v niektorých boli aktívne a prichádzali s vlastnou iniciatívou. Pri výučbe pracovali PA so žiakmi so ZZ súbežne s učiteľom alebo v skupinovej činnosti. Medzi žiakmi so ZZ a PA bola badateľná dôvera, PA poznali slabé a silné stránky svojich zverených žiakov.

---

² Úloha PA v dištančnom vzdelávaní; Žiak s ADHD;

³ Práca s Microsoft Teams; Práca so počítačom

⁴ Tréning fonetického uvedomovania; Zvládanie záťažových situácií;

⁵ Ako učiť deti hravo; Práca s žiakmi s NKS

PA sa podieľali na spoluorganizovaní činností na hodinách a poskytovali podporu žiakom so ZZ prostredníctvom overovania správnosti riešenia pridelených úloh, aktívneho vysvetľovania jednotlivých zadaní, overovania ich pochopenia a hľadania spôsobov práce, ktoré boli pre žiakov najviac vyhovujúce. Pomoc žiakom poskytovali PA pri orientácii v pracovných listoch, zošitoch a niekedy pri spracovaní poznámok z elektronickej prezentácie učiva. Svojou empatickou a priateľskou spoluprácou PA umožňovali žiakom učenie sa samostatnosti a zodpovednosti za výsledky učenia sa a prácu vlastným učebným a pracovným tempom. V menšej miere žiakom umožňovali nadobúdať sebahodnotiace a hodnotiace zručnosti. Na časti sledovaných hodín pracovali PA so žiakmi so ZZ aj v skupinách spoločne s ostatnými žiakmi, usmerňovali ich činnosť so zámerom príležitosti aktívnej spolupráce a rozvíjania komunikácie. Udržať pozornosť žiakov so ZZ napomáhali PA pochvalou, oceňovaním pozitívnych prejavov správania, motiváciou a aktivizovaním záujmu o zadávané úlohy a činnosti. Počas vyučovania nebola potrebná pomoc PA riešiť konflikty medzi ostatnými spolužiakmi a eliminovať nevhodné prejavy správania žiaka/žiacov so ZZ.

V rámci zohľadňovania vzdelávacích potrieb poskytovali PA žiakom pomoc pri riešení úloh a zadaní v nevyhnutnej miere, zároveň im vysvetľovali zadania alebo opakovane sprostredkovali učivo (pomoc žiakom pri pochopení znenia matematických slovných úloh, opakované vysvetlenie gramatických pojmov a javov s pravidlami ich použitia vo vyučovacích predmetoch slovenského, anglického a nemeckého jazyka, usmerňovanie pri práci žiakov so slepými mapami regionálnej geografie). PA úlohy za žiakov neplnili, správne riešenia nenapovedali ani nepísali odpovede a riešenia namiesto žiakov. Prestávky na oddych boli poskytnuté žiakom v priebehu ich činností v lavici vždy v odôvodnených prípadoch, kedy si to vyžiadala momentálna situácia. Hodnotenie žiaka na záver vyučovacej hodiny PA spočívalo v poskytnutí spätnej väzby, v identifikácii problémov, ojedinele v návrhu možného riešenia na zlepšenie v ďalšej vyučovacej hodine.

Vo vyučovacom procese boli pri práci so žiakmi so ZZ aplikované odporúčania zariadení poradenstva a prevencie, žiaci pri edukácii sedeli v predných častiach tried a pracovali s pomôckami, vyplývajúcimi z ich špeciálnych potrieb. V aktuálnom školskom roku PA viedli jednotlivým žiakom portfóliá (organizéry) s výsledkami ich prác z rôznych vyučovacích predmetov. Portfóliá boli prehľadné s vhodnou mierou jednotnosti, individualizácie a umožňovali sledovať pokrok každého žiaka. Pomoc PA žiakom súvisela i s používaním a manipuláciou s kompenzačnými a špeciálnymi učebnými pomôckami⁶, bežnými učebnými a technickými pomôckami (pomôcky na precvičovanie matematických operácií, geografické atlasy, notebooky pri vyhľadávaní informácií k vypracovaniu zadania), pri práci so zošitom, čítankou, pracovným zošitom a pracovným listom alebo s písacími pomôckami.

Z priameho pozorovania vyučovacích hodín vyplynulo, že PA ku žiakom so ZZ pristupovali v rámci priateľských, akceptujúcich, trpezlivých a empatických vzťahov a svojou prítomnosťou na vyučovaní sa podieľali na vytváraní pozitívnej a tvorivej atmosféry medzi všetkými aktérmi vzdelávania bez rušivých a negatívnych momentov

---

⁶ Pomôcky pre organizáciu času, priestoru a postupu práce; čítacia záložka a čítacie okienko; počítadlo, tabuľka s násobilkou, tabuľka (sčítanie a odčítanie do 100); kartičky a tabuľky s vybranými slovami, slovnými druhmi; tabuľka na určovanie vetných členov, gramatická tabuľka vetných skladov; rozstrihané obrázky – puzzle, obrázky postáv z rozprávky; kartička slovnej zásoby k danej lekcii z cudzieho jazyka, gramatická pomôcka na skloňovanie podstatných mien v akuzatíve z cudzieho jazyka; tabuľka s fyzikálnymi veličinami.

Zistenia z rozhovoru s vyučujúcim daného predmetu

Pôsobenie PA v triede pozitívne hodnotili v riadenom rozhovore všetci 7 opýtaní učitelia. Uviedli, že PA si boli vedomí svojho postavenia v triede (100 %), rešpektovali pokyny a názory učiteľov a poznali silné a slabé stránky integrovaného žiaka (100 %). Vyjadrili sa, že s PA v priebehu edukácie pracovalo súbežne (100 %), na vyučovanie sa PA zodpovedne pripravovali a väčšina opýtaných učiteľov hodnotila PA ako aktívnych (85,7 %) a iniciatívnych (100 %).

Všetci učitelia v riadenom rozhovore potvrdili spoluprácu na príprave spoločných vyučovacích hodín a (85,7 %) na tvorbe didaktických pomôcok.

Ďalej sa všetci učitelia vyjadrili, že PA (71,4 %) spoluorganizovali činnosť počas vyučovania v súlade s ich pokynmi, pomáhali pochopiť zadanie úloh a preberané učivo (100 %) a overovali správnosť riešenia pridelených úloh (85,7 %). Žiakovi pomáhali udržiavať pozornosť vo vyučovacom procese (85,7 %) a umožňovali mu pracovať vlastným učebným a pracovným tempom (100 %). Podporovali samostatnosť a zodpovednosť za výsledky učenia sa (85,7 %). Z vyjadrení učiteľov ďalej vyplynulo, že PA podporovali motiváciu žiaka k činnosti, vytvárali mu priestor ku kontrole výsledkov činností a oceňovali pozitívne prejavy učenia a správania sa žiaka. Podľa vyjadrení učiteľov PA na konci vyučovacej hodiny poskytovali žiakovi so ZZ spätnú väzbu o napĺňaní cieľov vzdelávania a činnosti, čo bolo hospitáciami pozorované len na niektorých vyučovacích hodinách. Všetci učitelia sa kladne vyjadrili k prítomnosti PA na vyučovacej hodine, k prínosu v edukačnom procese žiakov so ZZ a tiež pri vytváraní pozitívnej a priateľskej atmosféry vyučovania.

1.3 INÉ ZISTENIA

Neboli.

2 ZÁVERY

Pre výchovu a vzdelávanie žiakov so ZZ vytvoril kontrolovaný subjekt vhodné podmienky. V súlade s odporúčaniami zariadení poradenstva a prevencie pre žiakov so ZZ škola zabezpečila pomoc PA, poskytovala odborné špeciálnopedagogické i logopedické intervencie a zaobstarala kompenzačné a špeciálne učebné pomôcky. Dokumentácia žiakov so ZZ bola prehľadne vedená, bola bez nedostatkov.

Z kontroly dokumentácie a rozhovorov s PA vyplynulo, že títo vykonávali činnosť vyplývajúcu z ich pracovnej pozície a v súlade s určenou náplňou práce. PA boli rovnocennými členmi pedagogického zboru školy, ich návrhy a spätná väzba k výchovno-vzdelávacím výsledkom žiakov so ZZ boli akceptované. PA aktívne spolupracovali so školskými špeciálnymi pedagogičkami, ktoré im radili a usmerňovali ich činnosť. PA si svoje profesijné kompetencie týkajúce sa edukácie žiakov so ZZ rozvíjali účasťou na rôznych vzdelávaníach.

Pozitívom vyučovacích hodín bol priateľský a trpezlivý prístup PA k žiakom so ZZ, ktorí podporovali rozvíjanie korektných vzťahov medzi žiakmi, PA sa snažili o bezproblémové správanie sa žiakov so ZZ, vytvárali pokojné rešpektujúce prostredie a pozitívnu atmosféru vyučovania. Vo výchovno-vzdelávacom procese PA koordinovali svoju činnosť s vyučujúcimi, napomáhali žiakom so ZZ s prípravou učebných pomôcok, s pochopením pokynov a zadaní úloh vyučujúcich. Aktívne podnecovali zapojenie sa žiakov so ZZ do plnenia úloh vlastným učebným a pracovným tempom. Monitorovali ich koncentráciu a správanie sa a pomáhali udržať pozornosť žiakov vo vyučovacom procese. Povzbudením a pochvalou motivovali žiakov k učeniu a poskytovali im individuálnu podporu. Nie vždy bola žiakovi so ZZ zabezpečená

relaxačná prestávka na zotavenie a relax. Zlepšenie si vyžaduje oblasť sebahodnotenia žiakov a hodnotenie výsledkov ich činností PA.

Z vyjadrení učiteľov v riadených rozhovoroch vyplynulo, že činnosť a prístup PA k žiakom so ZZ bola prínosom v ich edukačnom procese, čo potvrdili aj vedúci pedagogickí zamestnanci a odborní zamestnanci školy. Spoluprácou s učiteľmi a rešpektovaním ich pokynov a požiadaviek pomáhali PA rozvíjať schopnosti a zručnosti žiakov so ZZ vhodne ich motivovali, pomáhali im prekonávať prekážky v edukácii žiakov.

Podľa vyjadrenia riaditeľky školy bol počet pridelených PA k počtu a štruktúre žiakov so ZZ nepostačujúci.

Zamestnanci, ktorých sa príslušné inšpekčné zistenia týkajú, boli s výsledkami a závermi oboznámení.

OPATRENIA ŠTÁTNEJ ŠKOLSKEJ INŠPEKCIE

Na základe zistení a ich hodnotení uvedených v správe o výsledkoch školskej inšpekcie Štátna školská inšpekcia uplatňuje voči vedúcemu zamestnancovi kontrolovaného subjektu tieto opatrenia:

1. odporúča

- Podporovať sebareflexiu žiaka so ZZ vytváraním priestoru na sebahodnotenie a hodnotením jeho činností PA v závere vyučovacej hodiny.
- Zabezpečiť žiakovi so ZZ prestávku na oddych.

PÍSOVNÉ MATERIÁLY POUŽITÉ PRI ŠKOLSKEJ INŠPEKCII

1. Zápisnice zo zasadnutí pedagogickej rady
2. Zápisnice z pracovnej porady
3. Zápisnice z rokovaní metodických orgánov
4. Plán profesijného rozvoja
5. Plán činnosti PA
6. Správy o činnosti PA
7. Hodnotenie žiaka
8. Návrhy, IVP
9. Písomné odporúčania zariadení poradenstva a prevencie k žiadosti o pridelenie PA
10. Rozvrhy hodín tried
11. Rozvrhy PA
12. Osobné spisy PA
13. Inkluzívny plán
14. Portfóliá PA

Správu o výsledkoch školskej inšpekcie vyhotovila:

školská inšpektorka: Mgr. Eva Šedivá

Dňa: 30. 05. 2022

PREROKOVANIE SPRÁVY

Na prerokovaní správy o výsledkoch školskej inšpekcie sa zúčastnili:

- a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Trenčín:
Mgr. Eva Šedivá

b) za kontrolovaný subjekt zodpovedný vedúci zamestnanec:
RNDr. Jana Kontúrová

**Prerokovanie správy o výsledkoch školskej inšpekcie potvrdzujú dňa 02.06.2022
v Trenčíne:**

a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Trenčín:

Mgr. Eva Šedivá .....

b) za kontrolovaný subjekt zodpovedný vedúci zamestnanec:

RNDr. Jana Kontúrová .....

**Vyjadrenie vedúceho zamestnanca kontrolovaného subjektu, ktorého sa zistenia týkajú
(vedúci zamestnanec môže zaslať písomné vyjadrenie k obsahu správy do 5 pracovných dní
od prerokovania):**

RNDr. Jana Kontúrová, riaditeľka školy .....

Stanovisko školského inšpektora k vyjadreniu:

Mgr. Eva Šedivá, školská inšpektorka .....

Na vedomie

Úsek inšpekčnej činnosti